

Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi sisend Strateegilisse uuringute programmi

1.juuni 2026

Sisukord

1. Tegevus 1: Uurimissuunad ja teemad	2
Uurimissuund 1: KONKURENTSIVÕIMELINE MAJANDUS	2
Uurimissuund 2: HEAOLU JA TÖÖ	5
Uurimissuund 3: TULEVIKUKINDEL RUUM JA MAAKASUTUS.....	8
Uurimissuund 4: STRATEEGIA JA TULEVIKUSEIRE	8
2. Eelarve prognoos Strateegiliste uuringute programmi tegevuste lõikes	10
3. Strateegilise uuringute programmi teemade üldpõhimõtted ja rahastaja ootused	11
4. Soovitused teadusnõustamise jm koostöövormi osas	12

1. Tegevus 1: Uurimissuunad ja teemad

Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi esitab Strateegiliste uuringute programmi tegevus 1 alla 2026. aasta taotlusvooru neli strateegilist uurimissuunda:

- (1) Konkurentsivõimeline majandus
- (2) Heaolu ja töö
- (3) Tulevikukindel ruum ja maakasutus
- (4) Strateegia ja tulevikuseire

Iga uurimissuuna all on esitatud teemad koos probleemipüstituste ja uurimisküsimustega.

Uurimissuund 1: KONKURENTSIVÕIMELINE MAJANDUS

Teema 1: Majanduse konkurentsivõime kasvumudelid ja uued majanduspoliitika valikud

Eesti majandus baseerub valdavalt ekspordil. Geopoliitilised olud ning tarne- ja väärtusahelad on aga muutunud, mistõttu Eesti konkurentsivõime kasvatamise võimalused vajavad ümbermõtestamist.

Uurimisküsimused:

- Millised on Eesti majanduse konkurentsivõime võimalikud kasvumudelid ja valikud konkurentsivõime kasvatamiseks? Millised on parimad mõõdikud, hindamaks erinevate majandussektorite käekäiku pikas perspektiivis?
- Kuidas on muutunud globaalsed tarne- ja väärtusahelad ümber kujundamas Eesti ettevõtete konkurentsivõime eeldusi ning millised poliitikavalikud aitaksid Eestil positsioneerida end uutes ahelates kõrgema lisandväärtusega rollidesse? Mis on riigi põhiroll varustuskindluse riskide vähendamisel?
- Kuidas saab riik läbi väliskaubanduse arendamise suurendada Eesti majanduse konkurentsivõimet? Kuidas ehitada Eestis globaalseid ettevõtteid? Kuidas laiendada välisturgudele?

Projektiperioodi eeldatav pikkus	2 aastat
Maksimaalne aastane eelarve projekti kohta	150 000 eurot aastas
Kontaktisik(ud)	Karel Lember, karel.lember@mkkm.ee ; Külliki Tafel-Viia, kylliki.tafel-viia@mkkm.ee

Teema 2: Eesti turismi tulevikukindlad kasvumudelid: nõudlus, lisandväärtus ja eristumine väliskeskkonna turbulentsuses

Eesti turismi areng toimub üha ebastabiilsemas ja mitmetahulisemas väliskeskkonnas, mida kujundavad geopoliitilised pinged, majandustsüklid, kliimamuutused, muutuvad transpordiühendused, tööjõu kättesaadavus ning digitehnoloogiate ja tehisintellekti kiire areng. Samal ajal muutuvad ka rahvusvahelised reisikäitumise mustrid ja ootused turismikogemusele. Eesti turismi konkurentsivõime ja lisandväärtuse kasvatamine eeldab paremat arusaama sellest, millised kasvumudelid, sihtturud, külastajasegmendid ja väärtusloome viisid võimaldavad eristuda, suurendada aastaringsust ja tugevdada piirkondlikku mõju. Keskne väljakutse on liikuda tagasivaatavalt analüüsilt ettevaatavale, andmepõhisele ja prognoosivale juhtimisele ning hinnata, milline roll võiks olla integreeritud andme- ja digitaristul uute lahenduste (nt reaalaajalähedane andmekasutus ja modelleerimine) rakendamisel.

Uurimisküsimused:

- Millised väliskeskkonna muutused kujundavad Eesti turismi nõudlust ja konkurentsivõimet aastani 2035?

- Millised kasvumudelid, sihtturud, külastajasegmendid ja turismitooted võimaldavad suurendada lisandväärtust, tootlikkust ja teenuste eksporti? Millistel tingimustel tekib Eesti turismis rahvusvaheline eristumine ja kõrgem maksevalmidus ning kuidas toetada aastaringset ja regionaalselt tasakaalustatud arengut?
- Millised teoreetilised ja praktilised lähenemised on rahvusvaheliselt osutunud tulemuslikuks ning millised neist on Eesti konteksti ülekantavad?
- Milliseid andmeid, mõõdikuid ja mudeleid on vaja turismi pikaajalise potentsiaali ja mõjude (sh majandus, keskkond, piirkondlik koormus) hindamiseks ning kuidas kasutada prognoosivaid ja andmepõhiseid lähenemisi otsustamise toetamiseks? Milline on integreeritud andme- ja digitaristu, sh modelleerimislahenduste potentsiaal Eesti turismi konkurentsivõime ja väärtusloome suurendamisel ning millised eeldused määravad nende rakendatavuse?

Projektiperioodi eeldatav pikkus	2 aastat
Maksimaalne aastane eelarve projekti kohta	150 000 eurot aastas
Kontaktisik(ud)	Aleksandr Michelson aleksandr.michelson@mkm.ee ; Külliki Tafel-Viia, kylliki.tafel-viia@mkm.ee

Teema 3. Kapitaliturgude arendamise perspektiivid

Eesti kapitaliturg on väike ja killustunud, sõltudes suurel määral pankade vahendatud rahastusest ning olles piiratud nii kohaliku kapitali mahu kui ka investorbaasi laiuse poolest. Samal ajal suureneb vajadus mitmekesiste finantseerimisallikate järele, et toetada majanduse struktuurset muutust, innovatsiooni ja ettevõtete kasvu.

Uurimisküsimused:

- Mis on väikeriigi valikud kapitaliturgude arendamisel? Mis on valikute tegemise tingimuslikud põhimõtted ja kuidas neid teha?
- Kuhu tuleks pöörata meetmete teravik, et kõige paremini konkurentsipüüa? Mis vahendeid kasutades saab Eesti turu muuta nii kodu- kui välismaise kapitali jaoks atraktiivseks?
- Mis ulatuses peaks riik sekkuma regulatsioonidega ja kui palju peaks ise kapitali pakkuma? Kuidas leida tasakaalupunkti ning mis on selleks erinevad alternatiivid?

Projektiperioodi eeldatav pikkus	2 aastat
Maksimaalne aastane eelarve projekti kohta	150 000 eurot aastas
Kontaktisik(ud)	Karel Lember, karel.lembur@mkm.ee ; Külliki Tafel-Viia, kylliki.tafel-viia@mkm.ee

Teema 4. Ettevõtluskeskkonna mitmekesistamise võimalused

Eesti ettevõtluskeskkond on üldiselt soodne ja avatud, kuid seisab silmitsi uute väljakutsetega, mis on seotud majanduse struktuursete muutustega, demograafiliste trendide ning tarbijate ja noorema põlvkonna ootustega ja käitumismustritega. Ettevõtete vajadused erinevad oluliselt arengufaasi lõikes. Keskne väljakutse on leida tasakaal sihitud poliitikameetmete, ettevõtluse toetamise ja regulatiivse keskkonna kujundamise vahel, et suurendada Eesti atraktiivsust nii uute kui ka juba tegutsevate ettevõtete jaoks.

Uurimisküsimused:

- Kuidas muuta Eesti ettevõtluskeskkonda atraktiivsemaks? Millised on põhimõttelised valikud ja kuidas neid teha?
- Kuidas peaks meetmed erinevate alustavate ja küpsete ettevõtete vahel? Kuidas tekitada meetmete vahelist sünergia ja kuidas luua terviklikku ökosüsteemi?

- **Kuidas peab ettevõtluskeskkond muutuma, et olla kaasaegne ning pakkuda võimalusi uue põlvkonna noortele, arvestades käitumuslikke muutusi?**
- **Mis on regulatiivsete piirangute majandusmõju nii kulud kui tulud? Kuidas on muutunud turundusmudelid ja missugust mõju on need avaldanud tarbijate käitumisele ja konkurentsile? Kuidas peaks regulatsioon muutuma seoses uute turundustrendidega? Mis on ohtlike ja nõuetele mittevastavate toodete tekitatud majanduslik kahju?**
- **Mis on riigi võimalused, et hoida üleval noorte ettevõtlikkust? Mis on need kitsaskohad, mis takistavad noorte ettevõtlikkust?**

Projekti perioodi eeldatav pikkus	2 aastat
Maksimaalne aastane eelarve projekti kohta	150 000 eurot aastas
Kontaktisik(ud)	Karel Lember, karel.lember@mkkm.ee ; Külliki Tafel-Viia, kyliliki.tafel-viia@mkkm.ee

Uurimissuund 2: HEAOLU JA TÖÖ

Teema 1. Karjäärinõustamise roll tööjõupuuduse leevendamisel kõrge tööjõuvajadusega majandussektorites

Probleem, et haridus/oskused ja tööjõuvajadused ei ole kooskõlas, on jätkuv ja märkimisväärne osa inimesi ei tööta oma kvalifikatsioonile vastaval ametikohal ega liigu valdkondadesse, kus on kvalifitseeritud tööjõupuudus. Samuti on väljakutse erivajadustega noorte karjääriteekondade planeerimine selliselt, et oleks arvestatud neile sobilike erialavalikute ning töötamise võimalustega. Samal ajal kujunevad haridus- ja karjäärivalikud hajusalt ja ei arvesta alati piisavalt inimese vajaduste ja tööturu nõudlusega. Karjäärinõustamine omab potentsiaali mõjutada inimeste õppimis- ja karjäärivaliku otsuseid ning toetada suure tööjõuvajadusega sektoreid luues mõtestatud karjääriteekonna nii haridusest tööturule üleminekul kui karjäärimuutuste tegemisel.

Uurimisküsimused:

- Kuidas mõjutab karjäärinõustamine elukaare ulatuses (koolis ja tööturuteenustes) inimeste haridus- ja töövalikuid ning liikumist tööturul? Millised on sihtrühmapõhised vajadused karjäärinõustamisel (nt noored, erivajadusega noored, täiskasvanud karjääripöörajad jne)?
- Millised karjäärinõustamise lähenemised (nt tööturuinfo struktureerimine, suunavad soovitusel, kogemusõpe) mõjutavad inimeste karjäärivalikuid? Kuidas tasakaalustada kliendikeskne nõustamine ja tööturuvajadustest lähtuv suunamine? Millised lähenemised on millisele sihtrühmale sobivaimad?
- Millised on võimalused kujundada sidus karjäärinõustamise mudel, mis toetab elukaare põhiseid üleminekuid (nt siirdumine koolist tööle, töökoha vahetused jne).

Projektiperioodi eeldatav pikkus	2–3 aastat
Maksimaalne aastane eelarve projekti kohta	150 000 eurot aastas
Kontaktisik(ud)	Kirsti Melesk; kirsti.melesk@mkkm.ee ; Külliki Tafel-Viia, kylliki.tafel-viia@mkkm.ee

Teema 2. Sisserännanute tööjõuturule integreerimise alternatiivid

Geopoliitilised pinged suurendavad rändesurvet lähematel aastatel olulisel määral ning Eesti tööturg saab olema sellest mõjutatud.

Uurimisküsimused:

- Millised on sisserännanute pikaajalised trajektoolid tööturul ja milliseid võimalikke tulevikuteid senised mustrid näitavad?
- Millised on strateegilised valikud sisserännanute tööjõuturule sisenemisel ja integreerimisel, mis looks suurimat sotsiaal-majanduslikku lisandväärtust?

Projektiperioodi eeldatav pikkus	2 aastat
Maksimaalne aastane eelarve projekti kohta	150 000 eurot aastas
Kontaktisik(ud)	Kirsti Melesk; kirsti.melesk@mkkm.ee ; Külliki Tafel-Viia, kylliki.tafel-viia@mkkm.ee

Teema 3. Tööohutuskäitumise ja ennetuskultuuri kujunemine ettevõtetes

Ettevõtete töötervishoiu ja tööohutuse alane käitumine varieerub märkimisväärselt – osa tööandjaid panustab ennetustegevustesse süsteemselt ja strateegiliselt, samas kui teised piirduvad pigem formaalse nõuete täitmisega või reageerivad alles pärast probleemide ilmnemist. Puudub süsteemne teadmine, millised mehhanismid ja stiimulid kujundavad ettevõtete tööohutusalast käitumist ning mis toetaks riskiennetuskultuuri kujunemist.

Uurimisküsimused:

- Millised organisatsioonilised, käitumuslikud ja kultuurilised tegurid nagu juhtimispraktikad, riskitaju ja organisatsioonikultuur mõjutavad ettevõtete tegelikku töötervishoiu ja tööohutuse alast käitumist ning kujundavad ettevõtete riskiennetuspraktikaid? Kuidas need praktikad erinevad majandussektoriti ning milliseid mustreid ja ettevõtete klastreid on võimalik tuvastada?
- Millised juhtimislikud jm tegurid mõjutavad tööandjaid panustama ennetusse süsteemselt? Mis on põhjusteks, kui tegutsetakse üksnes formaalselt või reageerivalt?
- Milliseid sekkumisi, sh järelevalvet peaks riik arendama, et võimaldada ettevõtetel töötervishoiu ja tööohutuse riske juhtida ilma, et tekiks liigset halduskoormust ning mis looks ettevõtetele sisulist väärtust?

Projektiperioodi eeldatav pikkus	2–3 aastat
Maksimaalne aastane eelarve projekti kohta	150 000 eurot aastas
Kontaktisik(ud)	Seili Suder; seili.suder@mkm.ee ; Külliki Tafel-Viia, kylliki.tafel-viia@mkm.ee

Teema 4. Töösuhete olemuslik muutmine ja tööelu tuleviku trajektooriid

Töösuhete piirid on viimastel aastatel märkimisväärselt hägustunud, kuna töö tegemise vormid on muutunud mitmekesisemaks – lisaks traditsioonilisele töölepingule on levinud ka võlaõiguslikud lepingud, ettevõtte kaudu töötamine, renditöö, alltöövõtt, platvormitöö ning erinevad paindlikud töövormid, sh hübriid- ja kaugtöö. Need muutused mõjutavad oluliselt klassikalisi arusaamu alluvussuhtest, tööaja kontrollist, autonoomias, vastutusest, tööohutusest ja sotsiaalsest kaitsest. Samal ajal kujundavad tööelu arengut ka nooremate põlvkondade ootused, mis väärtustavad paindlikkust, tähenduslikkust, vaimset tervist ning töö ja eraelu tasakaalu. See tekitab küsimuse, kas olemasolev tööõiguslik raamistik ja institutsioonid on piisavalt kohanemisvõimelised, et toetada muutuvat tööelu ning tagada samal ajal töötajate kaitse ja ettevõtluse paindlikkus.

Uurimisküsimused:

- Millised fundamentaalsed nihked (sh alluvuses, autonoomias, vastutuses, tööohutuses, sotsiaalses kaitstes jm) on aset leidnud töösuhetes tulenevalt erinevate töövormide levikust ning millised muutused on enim toimunud just Eestis?
- Millised riskid ja võimalused kaasnevad töövormide mitmekesisustumise ja uute levikuga erinevatele osapooltele?
- Millised on võimalikud tööelu tulevikutrajektooriid Eestis, sh millised töövormid ja töökorraldusmudelid hakkavad domineerima?
- Kas ja millises ulatuses on tänane tööõiguslik raamistik nende muutustega kohanemiseks piisav ning milliseid muutusi tuleks kavandada, et muutustega kaasas käia?

Projektiperioodi eeldatav pikkus	2 aastat
Maksimaalne aastane eelarve projekti kohta	150 000 eurot aastas
Kontaktisik(ud)	Seili Suder; seili.suder@mkm.ee ; Külliki Tafel-Viia, kylliki.tafel-viia@mkm.ee

Teema 5: Soolise võrdsuse ja võrdsete võimaluste, sh ligipääsetavuse edendamine

Lõhed naiste ja meeste (sh eriti noorte meeste) hoiakutes soolise võrdsuse osas on suurenemas. Vähemusrühmade (sh LGBTIQ-inimesed, rassistatud grupid, erivajadustega inimesed) ja neisse kuuluvate inimeste diskrimineerimine ja ebavõrdsus ning nende vastu suunatud vaen ei võimalda

neil ühiskonnas turvaliselt, kaasatult, ligipäasetavalt ja võimestatult tegutseda ja pärsivad nende võimalusi ka tööturul.

Uurimisküsimused:

- **Kuidas vähendada lõhesid naiste ja meeste hoiakutes soolise võrdsuse osas? Millised tegurid kujundavad näiteks hariduses või töömaailmas soolise võrdsuse alaseid hoiakuid ning kuidas ennetada või vähendada misogüünia, soostereotüüpide ja ebavõrdse kohtlemise mõju hoiakutele ja käitumisele?**
- **Millised on Eestis meie ühiskondlikku (sh ajaloolist) konteksti arvestades seksismi, rassismi, vanussurve, suutlikkussurve, nendega seotud tunnustel ja rahvusel, usulistel veendumustel ning seksuaalsel sättumusel ja soolisel identiteedil põhineva ebavõrdsuse ja/või vaenu, sh misogüünia, ühised juurpõhjused? Kuidas nende ühiste juurpõhjustega tõhusalt tegeleda?**
- **Millised on igapäevaselt vajalike objektide ja/või teenuste ligipääsmatusest tulenevad mõjud Eesti majanduse konkurentsivõimele, tootlikkusele ja Eesti julgeolekule? Milline on erinevate objektide ja/või teenuste ligipäasetavuse edendamise ühiskondlik kasu ja majanduslik potentsiaal?**

Projekti perioodi eeldatav pikkus	2–3 aastat
Maksimaalne aastane eelarve projekti kohta	150 000 eurot aastas
Kontaktisik(ud)	Pirjo Turk, pirjo.turk@mkm.ee ; Külliki Tafel-Viia, kylliki.tafel-viia@mkm.ee

Uurimissuund 3: TULEVIKUKINDEL RUUM JA MAAKASUTUS

Teema 1: Ruumi koos- ja riskasutuse alternatiivsed arenguvõimalused

Eesti maakasutus ei ole arenenud kestlikult, asustumuster on hajus, põhjustab ebamõistlikku maahõivet ning muudab kulukaks avalike ja kaubanduslike teenuste pakkumise. Konkurents maa kasutamisevõimalustele, kasvab, samas puuduvad ühtsed alused maakasutuspoliitika kujundamiseks ning ühtlasi on suur surve täiendava maa hõivamiseks maaomandist sõltumata. Puudu on käsitlustest, mis läheneksid maa kooskasutusele integreeritult, arvestades maakasutuse tihendamisel nii sotsiaalseid, arhitektuurseid kui majanduslikke tegureid.

Uurimisküsimused:

- Millised on ruumi koos- ja riskasutuse arendamise alternatiivsed arenguteed Eesti maaressurssi tõhusaks ja kestlikuks kasutamiseks?
- Millised on nende arenguteede mõjud ettevõtlusele ja majandusarengule ning regionaalarengule?
- Millised globaalsed trendid suurendavad või vähendavad Eestis maakasutuse arendamise võimalusi?

Projekti perioodi eeldatav pikkus	3 aastat
Maksimaalne aastane eelarve projekti kohta	150 000 eurot aastas
Kontaktisik(ud)	Tuulikki Sillajõe, tuulikki.sillajoe@mkm.ee ; Ivari Rannama, ivari.rannama@mkm.ee ; Külliki Tafel-Viia, kyllicki.tafel-viia@mkm.ee

Teema 2: Mitmetasandilise valitsemise mudelid ruumilise arengu suunamisel

Eesti regionaalpoliitika arendamise kontekstis vajavad ruumis lahendamist ühiskonna kriitilised arenguvajadused nagu kliimamuutuste pidurdamine ja nendega kohanemine, rohe- ja tehnoloogiline üleminek, laiapindne julgeolek, tööstuse tugevdamine. Nende muutuste teadlik juhtimine ja elluviimine eeldab oskusi ja võimet läbi viia aina keerukamaid muutuste juhtimise protsesse riigi ja kohaliku tasandi koostöös. Sealjuures tuleb silmas pidada, et Eestis on jätkuvalt omavalitsusi, kus haldusvõimekus on piiratud ning arendustegevus tagasihoidlik. Esineb olukordi, kus aastas ei kehtestata ühtki planeeringut ning planeerimispädevuse hoidmine on seetõttu keeruline. Kõigi oluliste muutuste kontekstis ei ole riigi ja kohaliku tasandi panused muutuste elluviimises täpselt defineeritud. Eelnev probleemistik vajab lahendamist üleriigilise planeeringu elluviimiseks.

Uurimisküsimused:

- Kuidas parimal viisil toetada maakasutuse kestlikku arengut ja tõhusaid ruumiotsuseid kohalikes omavalitsustes, arvestades kogukondade hoiakuid, kohalikke poliitilisi otsustusprotsesse ning riigiasutuste rolli ruumiotsustes?
- Millised pädevused on vajalikud tuleviku arenguvajaduste katmiseks, kuidas on võimalik nende tagamine läbi erinevate valitsemistasandite, arvestades samaaegselt nii lähimuspõhimõtet kui ka tõhusa haldust?
- Kuidas tagada samaaegselt kiire reageerimine muutuvatele olude ja pikaajalised ruumikasutuse kokkulepped erinevatel valitsemistasanditel?

Projekti perioodi eeldatav pikkus	3 aastat
Maksimaalne aastane eelarve projekti kohta	150 000 eurot aastas
Kontaktisik(ud)	Tuulikki Sillajõe, tuulikki.sillajoe@mkm.ee ; Ivari Rannama, ivari.rannama@mkm.ee ; Külliki Tafel-Viia, kyllicki.tafel-viia@mkm.ee

Uurimissuund 4: STRATEEGIA JA TULEVIKUSEIRE

Teema 1: Strateegiline juhtimine polükriiside ajastul

Pidevad muutused ja kriisid muudavad pikaajalise ja strateegilise vaate hoidmise keeruliseks, kuid samal ajal organisatsiooni tulevikukindluse seisukohalt üha olulisemaks. Nii avalikus kui ka erasektoris tõuseb esile vajadus paremini mõista ja juhtida ebakindlust, kohaneda kiiresti muutuvate oludega ning teha otsuseid piiratud info tingimustes. MKMi kui majanduse ja innovatsiooni eestvedaja jaoks on keskne väljakutse, kuidas muutusi paremini ette näha ja juhtida ning kuidas kujundada poliitikakujundust ja juhtimispraktikaid viisil, mis arvestab pidevalt muutuva keskkonnaga. See eeldab uute lähenemiste rakendamist strateegilises juhtimises, sealhulgas tulevikuseiret, riskide hindamist, paindlikumate juhtimisprotsesside ja teadmuspõhise otsustamise tugevdamist.

Majanduse konkurentsivõime seisukohalt on strateegiline juhtimine ja tulevikuseire vajalikud selleks, et riik ja ettevõtted suudaksid kiiremini märgata muutusi majanduskeskkonnas, tehnoloogias, tarneahelates, tööjõuturul ja julgeolekuolukorras ning kohandada oma otsuseid enne, kui riskid realiseeruvad või võimalused mööduvad. Polükriiside ajastul ei piisa üksnes reageerimisest – konkurentsivõime sõltub üha enam võimest teha teadlikke valikuid ebakindluse tingimustes, suunata ressursse suurema mõjuga tegevustesse ning kujundada poliitikameetmeid, mis toetavad ettevõtete tootlikkust, innovatsiooni, ekspordivõimet ja vastupanuvõimet. Tugevam tulevikuseire ja strateegiline juhtimine aitavad MKMil paremini seostada pikaajalisi majanduseesmäärke igapäevase poliitikakujunduse ja juhtimisotsustega, vältida killustatust ning luua eeldused selleks, et Eesti majandus oleks muutuvates oludes paindlikum, teadmuspõhisem ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisem.

Uurimisküsimused:

- Mida tähendab tulevikukindel organisatsioon polükriiside ajastul avalikus ja erasektoris?
- Kuidas mõtestada ja (ümber) kujundada strateegilist juhtimist pidevalt muutuva keskkonna tingimustes?
- Milline roll on tulevikuseirel organisatsiooni strateegia elluviimisel ning juhtimisprotsessides?
- Kuidas juhtida pidevaid muutusi nii, et säiliks pikaajaline ja teadmuspõhine vaade?
- Kuidas saab strateegiline juhtimine ja tulevikuseire toetada majanduse konkurentsivõimet, ettevõtete kohanemisvõimet ja innovatsiooni?
- Kas ja milliseid muudatusi peab tegema valitsemisala juhtimisel (nt strateegiate ühtlustamine ülalt alla)? Millised on piirangud ja võimalused?

□

Projektiperioodi eeldatav pikkus	2 aastat
Maksimaalne aastane eelarve projekti kohta	150 000 eurot aastas
Kontaktisik(ud)	Joonas Pärenson, joonas.parenson@mkm.ee ; Külliki Tafel-Viia, kylliki.tafel-viia@mkm.ee

2. Eelarve prognoos Strateegiliste uuringute programmi tegevuste lõikes

Tegevus 1:

MKMi vooru planeeritav kogumaht kõikide teemade peale kokku on 1 000 000 euri aastas (MKM võimendab oma kvoodi osa omavahenditega sobivate projektide olemasolul).

Tegevus 2:

Planeeritav maht tegevus 2 osas on 100 000 eur aastas, mis on planeeritud kiire teaduskonsultatsiooni tellimiseks erinevatel teemadel (teemad täpsustuvad 2026. a lõpus / 2027. a algul)

Tegevus 3 osas tegevusi ja eelarvet MKM ei planeeri.

3. Strateegilise uuringute programmi teemade üldpõhimõtted ja rahastaja ootused

Teemade all esitatud uurimisküsimused on indikatiivsed: ühes taotluses ei pea kajastama kõiki küsimusi ning taotleja võib pakkuda juurde täiendavaid küsimusi, mis on olulised teema all kirjeldatud probleemi käsitlemiseks.

Rahastaja ei anna rangelt ette metoodilisi piire. Taotlejale jäetakse vabadus täpsustada uurimisküsimusi, uurimismeetodeid ja allikaid (k.a teaduskirjandus, mille toel antakse ülevaade võimalikest lahendustest) lähtuvalt taotleja nägemusest selle kohta, kuidas on kõige mõistlikum uurimisülesannet täita.

4. Soovitused teadusnõustamise jm koostöövormi osas

Kõikide teemade puhul soovib Rahastaja kujundada välja regulaarset koostööformaati – teadusnõustamist – mis toetaks uuringu tulemuste rakendumist poliitikakujundamises.

Teadusnõustamise eesmärgiks on:

- saada **kiiremini ja jooksvalt** uuringutulemusi / uut teadmist poliitikakujundamiseks;
- kujundada teadlastes arusaama, millistest tulemustest on poliitikakujundajatel kasu ning suurendada poliitikakujundajate võimekust mõista, kuidas teaduslikku teadmist võiks saada igapäevatöös kasutada;
- muuta uuringu tulemused poliitikakujunduses **paremini ja rohkem rakendatavaks**;
- **laiendada inimeste ringi**, kes saab teadmistest **kasu** (erinevad ministeeriumi osakonnad, ka teised ministeeriumid, asutused, ettevõtjad jne)

Esialgne nägemus soovituslikust koostööformaadist (taotleja esitab täpsustatud nägemuse):

- Teadusnõustamised viiakse läbi regulaarselt vastavalt vajadusele, soovitavalt mitte harvem kui kord kvartalis;
- Teadusnõustamise variantidena näeme:
 - (1) Teadlastelt poliitikakujundajatele: uuringuga seotud uute teadmiste tutvustamine: leiud temaatilisest teaduskirjandusest, teistest uuringutest, trendidest jne ning nende võimalikest rakendustest poliitikakujundamisse;
 - (2) Poliitikakujundajate töölaudadel olevate uuringuga seotud teemade, probleemide arutelud;
- Teadusnõustamiste käigus ootame teadlastelt ka kirjalike temaatiliste lühiülevaadete esitamist.

Uurimistöö kestel toimuvad lisaks soovituslikult **avalikud seminarid**:

- esimene vaheseminar projekti keskpaigas, kus tutvustatakse vahetulemusi;
- lõpuseminar, mis keskendub uurimistulemuste tutvustamisele.